

Helpianske zvesti

ROČNÍK III.

ČÍSLO 1

20. ročník Matičných dní v Helpe

Posledná nedeľa vianočného obdobia, keď si kresťania uctievať sviatok krstu Pána Ježiša a kedy sa končí obdobie Vianoc, je už tradične spojená s miestnym matičným dňom. Tak to bolo aj tohto roku 13. januára, keď sa konal už jubilejný 20. ročník.

V úvodnej časti sme si pripomenuli pre Slovákov významné jubileá roku 2013 ako 1150. výročie príchodu solúnskych bratov vierozvestov Cyrila a Metoda na Slovensko a čím sú pre nás dôležití. Matica slovenská si pripomína 150. výročie založenia a jej postavenie v zápasoch o slovenskú národnú identitu. Pán starosta Jozef Fillo vo svojom príhovore prešiel celou históriou Matice slovenskej od jej vzniku až po súčasnosť.

Tri generácie svoj program predviedli v priestoroch penziónu Lucs. Krásne pásmo: „Čarovné Vianoce“ v trvaní 1,5 hodiny, ktorého scenár a réžiu spracovala pani Mária Mešťanová, bolo zložené z jednotlivých čísel, ktorými sa prezentovali detičky z materskej školy, základnej školy, umeleckej školy, súbor Helpančok aj členovia Miestneho odboru Matice slovenskej. Každé jedno číslo bolo perfektne nacvičené a detičkami bravúrne zvládnuté. Radosť bolo hľadieť na výborné výkony detí v krojoch, ktoré boli ako rozkvitnuté kvietky, na divadielko o narodení Ježiška, na vynikajúci program starších dievčat zo súboru Helpančok či umelecký program žiakov základnej umeleckej školy prevedený na vysokej úrovni a tiež program našich matičiarov. Celé podujatie konferovala Mária Poprovská ml. a výborné ozvučenie podujatia urobil už tradične náš zvukár Ján Mak.

Za toto krásne popoludnie v príjemných priestoroch penziónu Lucs patrí veľké ocenenie a poďakovanie všetkým účinkujúcim, ale aj pedagógom a to kolektívu učiteľiek materskej školy, pani učiteľke Mgr. Márii Bošeľovej, kolektívu učiteľov základnej umeleckej školy, pánu učiteľovi Jozefovi Murínovi s jeho partiou, pani učiteľke Natálii Leme, ktorá pripravovala matičiarov, konferencierke aj zvukárovi. Poďakovanie patrí aj starostovi pánovi Jozefovi Fillovi, obci za finančný príspevok a tiež pánovi Michalovi Ďuricovi za poskytnutie priestorov vo svojom penzióne aj sponzorský príspevok pre účinkujúcich.

Prajeme všetkým účinkujúcim a ich vedúcim veľa zaujímavých nápadov, veľa chuti do prípravy ďalších programov, veľa možností predviesť svoje umenie a obyvateľom Helpy veľa ďalších pekných podujatí, ktorými obohatia svoje oči, duše aj srdcia.

Anna Bošeľová

Z hľadiska pracovného procesu na hospodárstvach sa fašiangy stali delidlom ukončujúcim priadky, za ktorými nasledovalo tkanie. Takáto delba bola logická, ba priamo ju ponúkali sprievodné možnosti obidvoch druhov práce. Hospodársko-magické zameranie zvykov tohto obdobia sa takmer jednoznačne orientovalo na pestovanie ľanu a konopí. Do fašiangov sa začlenili aj obrady spojené so zmenou stavu jednotlivca. V tomto čase sa uskutočnila väčšina svadieb, čo pri dlhotrvajúcej koexistencii obidvoch obyčajových príležitostí viedlo k tomu, že do svadby prenikli rôzne prvky z fašiangov a opačne. V závere fašiangov boli tí, čo po prvý raz uzavreli manželstvo v priebehu posledného roka, symbolicky prijímajú medzi ženáčov a ženy. Na druhej strane dospelé dievčatá, ktoré ostali slobodné, zasiahli rôzne formy posmechu, napríklad pri tanci im zavesili na chrbát slamenú figúrku alebo kúsok dreva – klátik. Na prestárnutých mládencoch čakala iba ak povinnosť pohostiť ostatných pálenkou.

Fašiangové zábavy trvali od nedele do utorka. V domoch sa pieklo mäso, varili bravčovú huspeninu, vyprážali buchty /šišky/. Mládež, ktorá bola hlavným organizátorom fašiangových osláv získavala potrebné potraviny ako zvyčajne obchádzkou. Veselé skupiny mládenco, niektorí z nich i v maskách /u nás bola obľúbená maska – smrť znázorňoval ju mládenec so zamúčenou tvárou, zahalený do bielej plachty/. Primeranej pozornosti sa dostávalo aj ďalšiemu, ktorý predstavoval čerta, kožuch mal oblečený naruby, tvár začiernenu sadzami a na hlave mal pripevnené baranie rohy. chodili s muzikou po domoch, kde ich obdarovali slaninou, údeným mäsom a inými potravinami. Keď prišli parobci do domu, ražeň zapichli do hrady a chvíľu pod ním tancovali. Dievča prinieslo jedno-dvojkilový rezeň slaniny a mládenec ju ponúkli pálenkou, ktorú nosili so sebou.

Mládež cez deň fašiangovala po dedine, typickú samopašnú fašiangovú atmosféru vnášala rad-radom do všetkých domov a večer sa zabávala vo vrstve, kde okrem domácich nemali starší ľudia prístup. Dospelí si posedeli pri pohárikú raz v jednom, raz v druhom dome. Ženy sa schádzali v súkromných domoch a častovali sa sladkou pálenkou. Keď sa ženy zišli, rozplietli si vlasy a tú, ktorá ich mala najdlhšie, ťahali za ne. Verili, že si tak zabezpečia pekný, dlhý ľan.

A nebolo to inak ani tento rok. Hoci posledná zábava trvá u nás iba jednu sobotu pred popolcovou stredou, za ktorou nasleduje 40 dňový pôst, o to bola veselejšia. Od rána rozvonjali na námestí špeciality, ktorých majstrami kuchárskeho umenia – poľovníci, ovčiar, združenie dôchodcov ponúkali všetkým prítomným, ktorí sa rozhodli sobotu stráviť takto netradične. Po dobrých mäsových špecialitkách veru prišli vhod aj vyprážené buchty, ktorými sa popýšili naše kuchárky zo školskej jedálne. Sprivod obcou zasa pozýval obyvateľov k spoločnej zábave. No a po dobrom pohostení, patrí aj dobrý program, ktorí pripravili členovia súborov Helpan, Helpančok, Mužská spevácka skupina, ženská spevácka skupina, združenie zdravotne postihnutých obyvateľov a združenie dôchodcov. Neodmysliteľná pri tejto príležitosti bola aj hudba, ktorej členom chceme zvlášť poďakovať za neopakovateľnú atmosféru. Krásny deň sme ukončili pochovaním basy. Návštevníci mali možnosť povozit sa aj na konskom povoze, ktorý vyzdobil ich majiteľ p. Mešťan. Tamojšia základná umelecká škola sa pohrala so snehom a vytvorila z neho basu, vysokú takmer 5 metrov, ktorá dodnes krásli námestie.

spracovala M. Kemková

Naše osobnosti Jozef Golda – dekan

Od úmrtia tohto Božieho sluhu, ktorý vysluhoval kresťanské sviatosti v Helpe, uplynulo 70 rokov. Narodil sa 12. marca 1882 a zomiera v Helpe 27. januára 1943 vo veku nedožitých 61 rokov a tu je aj pochovaný.

Ako kňaz pôsobil v Helpe od r. 1917 viac ako 25 rokov. Počas svojho pôsobenia okrem iného zabezpečuje a dáva inštalovať v kostole nové zvony, nakoľko pôvodné boli počas 1. svet. vojny rekvirované pre potreby armády. Zariaďuje tiež prvé oplotenie areálu cintorína. Je to zložitá obdoba, keď ešte zúri 1. svetová vojna, potom medzivojnové obdobie, nezamestnanosť a prvé dva roky 2. svetovej vojny. Napriek tomu je morálnou oporou a podporou svojim veriacim, láskavým, chápujúcim a pomáhajúcim kňazom. Bol obľúbený medzi deťmi aj učiteľmi ako to aj v kronike zaznamenáva pán správca Herchl.

„Zomrel pán dekan! Riadenie Božie vytrhlo ho spomedzi nás.

Po svojej dlhej ceste životom už odpocíva na cintoríne a spí svoj večný sen.

Nieto ho už viac medzi nami. Nevchádza už viacej do zborovne so svojim milým humorom. Nevývádza už s deťmi milé nevinné žarty. Odišiel.

Smútime za ním všetci, žiaci i učelia.

My, ktorí sme ho za života poznali, zachováme jeho pamiatku v našich srdciach, kým len žiť budeme.

Zbohom, pán dekan!“

Spomeňte si aj vy, ktorí ste ho ešte poznali, aj my, ktorí ho poznáme iba z rozprávania starších a zaželajme mu odpocínutie večné...

Mária Fedorová

Z 18. Zasadnutia OZ v Helpe

Zasadnutie OZ sa konalo 15.02.2013 s programom zverejneným na webovej stránke obce a vyhlásením v miestnom rozhlase.

Pán starosta na zasadnutí informoval o získaní fin. prostriedkov z EÚ fondov na verejné osvetlenie, ďalej o prebiehajúcom dokladovaní zmlúv ohľadom Zberného dvora a prípojok na verejnú kanalizáciu a o pokazenej sonde na meranie odtoku vody z čističky odpadových vôd. Poslanci zastupiteľstva poverili starostu ďal-

ším jednaním o znížení jej ceny za opravu, resp. jej preplatenie, keďže čistička je momentálne v skúšobnej prevádzke.

Poslanci odsúhlasili odpredaj pozemkov v časti Teplica a schválili návrh VZN o financovaní MŠ, ZUŠ a školských zariadení zriadených na území obce Helpa za kalendárny rok 2013. Starosta ďalej predniesol správu o hospodárení obce za rok 2012, ktorú poslanci vzali na vedomie.

Schválili prevádzkový poriadok obecného klubu, ktorý predložila poslankyňa **Fedorová** a odsúhlasili prenájom priestorov na ZS Helpa za účelom zriadenia kozmetického salónu.

17. zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Helpe

Zasadnutie sa konalo 12.12.2012, otvoril ho starosta obce Jozef Fillo. Privítal prítomných a prečítal program zasadnutia.

Starosta obce informoval poslancov o projekte ČOV. Čistička ja po kolaudácii a beží v skúšobnej prevádzke. Postupne, na jar, budú pripájané domácnosti. Teraz prebieha zazmluvnenie už pripojených obyvateľov. Je potrebné riešiť domácnosti, ktoré nie je možné napojiť na vybudovanú kanalizáciu.

Projekt Regenerácia obce je ukončený a všetky faktúry sú preplatené.

Predložený projekt na rekonštrukciu verejného osvetlenia bol schválený. Budú vymenené rozvodné skrine a svietidlá za úsporné. Cena projektu je 189 867,6€ z toho spoluúčasť obce je 5% - 9500 €.

Projekt Zberný dvor je zatiaľ neukončený. Boli vymenené poškodené panely a rokuje sa o dodatku k zmluve na predĺženie projektu týkajúce sa dodávky automobilu.

OZ schválilo: VZN č.4/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, Zásady rozpočtového hospodárenia, Výročnú správu Obce

Helpa ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2011, Rozpočtové opatrenie č. 3/2012, Návrh rozpočtu na rok 2013, Návrh na rozhodnutie o prebytočnosti majetku obce: (bývalý detský domov a administratívna budova v bývalom družstve), zrušenie VZN č. 3/2002 O podmienkach držania psov na základe protestu prokurátora, Návrh plánu kontrolnej činnosti na I. polrok 2013 a zvýšenie nájomného o 10 % v uzavretých nájomných zmluvách do r. 2011.

OZ neschválilo: žiadosť firmy MAJK s.r.o. Helpa na oslobodenie od platenej dane alebo zníženie sadzby dane z ubytovania pre deti do 12 rokov a žiadosť MUDr. Lepková zubná ambulancia Helpa – výmena vchodových dverí a riešenie situácie s výrazným zvýšením výskytu plesní po zateplení budovy.

Obec Helpa zverejňuje zámer odpredať svojho majetku, a to pozemkov určených na výstavbu rodinných domov (viac informácií na www.helpa.sk).

Starosta poďakoval prítomným poslancom a ukončil rokovanie.

Mgr. Andrea Oravkinová

ly DD) a odsúhlasili dátumy zasadnutí OZ na rok 2013.

P. **Fedorová** ďalej žiadala o umiestnenie pamätnej tabule p. Brondu, dokončenie chodníka pri Hlavnej ceste (na jar), umiestnenie svetla pri školských bytovkách (je v projekte nového osvetlenia), o opravu plota pri kaplnke pri príležitosti 160. výročia jej založenia.

Poslanci ďalej diskutovali o zimnej údržbe ciest (peniaze na ich údržbu sú už vyčerpané), o oprave križa nad cintorínom, o verejno-súkromnom partnerstve obcí Horehronia pre rozvoj cestovného ruchu.

Mgr. Mária Skladaná

Pod'akovanie

V živote človeka sú okamihy, keď sa mu tlačia slzy do očí, hlas preskakuje, prípadne nie je schopný vydať tón a duša sa rozochveje. Podobné situácie preživali 12. decembra 2012 traja ocenení helpianski rodáci Michal Filo, Ján Mešťan a autor pod'akovania na slávnostnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva Helpa.

Pod'akovanie patrí poslancom, ktorí návrhy predložili, celému OZ, ktoré návrhy odsúhlasili a starostovi obce J. Fillovi, spevokolu Benediktus a mladým dievčatám z folklórneho súboru Helpančok, ocenenému M. Fillovi, ktorý sa prezentoval hrou na fujaru a ľudovými piesňami, či ľudovej muzike, ktorí na slávnostnom zasadnutí spríjemnili chvíle všetkým oceneným aj prítomným. Veľké ĎAKUJEME!!! za všetkých pohladených na duši.

Jozef Pupiš

Zimná údržba ciest

V tomto roku ako všetci vidíme, máme mimoriadne veľa snehu a vrtkavé počasie občas vytvára ešte ďalší problém s topiacim sa snehom. Obecnému úradu záleží na bezpečnosti a spokojnosti občanov a preto robíme všetky dostupné opatrenia, aby sa situácia riešila rýchlo a ku Vašej spokojnosti. Sú tu ale niektoré faktory, ktoré neumožňujú, aby sa každému včas vyhovel podľa jeho potrieb. Preto Vás chceme s nimi oboznámiť a poprosiť vás o pochopenie.

- V obci máme 14 km ciest, na ktorých robíme zimnú údržbu. Jedno pluhovanie pri 5 cm vrstve snehu trvá 4 hodiny. Na jeden posyp potrebujeme 15 ton materiálu. Začínáme vždy od najkritickejších úsekov.

- V kritických dňoch, keď sa nedá zvládnuť nával snehu, sme zobrali na výpomoc pracovný stroj JCB z OBK, ktorý nás stál 35 EUR/ hod.

- Zimnú údržbu realizujeme vlastnými mechanizmami a pracovníkmi. V minulosti nás takáto údržba vykonávaná súkromníkom vyšla drahšie.

Naša obec už má vyčerpané peniaze na zimnú údržbu na r. 2013 a to ešte nie je koniec zimy a ešte prídu 2 mesiace na konci kalendárneho roka. Situácia je tiež taká, že niet odkiaľ presunúť peniaze v rozpočte obce. Aj napriek tomu robíme maximum.

Prosíme Vás o pochopenie a trepezlivosť pri takýchto kalamitných situáciách. Rovnako Vás prosíme o pochopenie a zodpovedný prístup v prípade vplyvovaného snehu, ktorý Vám mnohokrát na Vašej strane nevyhovuje. Ten sneh niekde musí byť a na jeho vyvážanie mimo obec už vôbec nemáme peniaze.

Budme tolerantní aj voči susedom a pri odpratávaní a upravovaní snehových hald berme na seba navzájom ohľad a nerobme druhým to, čo nechceme, aby druhí robili nám.

pracovníci obecného úradu

JUBILANTKA

Helpianska kaplnka má 160 rokov

V r. 1853 bola vybudovaná v obci nová hlavná cesta. Pôvodná stará cesta v Helpe viedla stredom dediny cez Teplicu.. V tomto roku bola pod hlavnou cestou na ľavom brehu potoka Krivulá postavená kaplnka v pseudoneogotickom slohu. Podľa historických záznamov bola to posledná robota obce zavedená ešte na poddanskom práve, ktoré bolo zrušené patentom z 2. marca 1853. Kaplnku zasvätili sv. Jánovi Nepomuckému, patrónovi rodiny Štefana Koháryho, majiteľa Muránskeho hradu, ktorému patrilo v tej dobe celé Horehronie.

V tomto roku má kaplnka úctyhodných 160 rokov. Aj napriek svojmu veku a udalostiam, ktoré sa odohrávali v rôznych obdobiach, stále slúži svojmu poslaniu a Helpania si svoju kaplnku udržujú, opravujú a držia v úcte. Poslednú opravu, keď sa robilo aj nové oplatenie, robila obec v r. 2001. O čistotu a kvetinovú výzdobu sa dlhodobo a obetavo starajú susedia a v súčasnosti pani Anna Bošelová Smudišová.

Mária Fedorová

Hel'pa a výtvarní umelci

Časopis Vlast a svet IV. v roku 1889 publikoval olejomalbu rozmerov 27 x 17 cm, ktorý bol otláčený k článku Gemerské kroje. O samotných gemerských krojoch sa v článku bližšie nič neuvádza. O publikovanom obraze sa píše toto: „Na podanom obraze vidíme sedem osôb v jejich rodnom kroji. V prostriedku sedí mládenec a dievča z dediny Šumiac. Sprava sedí mladá žena z Balogu a mužský pár z Egházias Baštu. Zľava vidíme nevestu z Pohorelej a dievča z Hel'py“. Meno autora obrazu sa neuvádza. Toto je pravdepodobne najstarší namaľovaný obraz, kde sa spomína Hel'pa.

Prekrásne prírodné prostredie Horehronia od dávna lákalo desiatky významných osobností. Pre svet objavil Hel'pu Karol Plicka ešte v roku 1919, ktorý svojimi publikačnými prácami, / zhotovil tu vyše 2000 fotografií, ktoré publikoval v rôznych periodikách a monografiách, natočil tu finálnu časť svetoznámeho filmu Zem spieva ... /, prilákal desiatky výtvarných umelcov a literátov práve pre jej prírodu, architektúru, folklór a zvykové zvláštnosti, aby zachytili jej krásu farbami aj slovom. Výstižne o tom píše DAV-isti Ján Kostra a Pavel Kartel v roku 1932: „...
Ešte ďalej od vchodu stojí skupinka ľudí. Maliar Dobrev, spisovateľ Hronský so ženou, učiteľia... prišli sem zachytiť čo prchá. Idylickú krásu dediny, jazierko farieb, na ktorý sa valí čierny dym vlakov...“

Hlavne 30. roky dvadsiateho storočia sa nesú v znamení prílivu veľkého množstva výtvarných umelcov tej doby, napr. nerozlučná trojica Janko Alexy, Miloš Bazovský a Zolo Palu-

gyay. Bazovský dokonca usporiadal v priestoroch ľudovej školy výstavu svojich prác s tematikou z Hel'py, niekoľko ich aj predal miestnym podnikateľom. Z množstva osobností vtedajšej výtvarnej špičky to bol Jozef Kollár, Gustáv Mallý, Štefan Polkoráb, Jozef Satin, Jozef Šturdík. Neskôr Ján a Mária Želibskí, Alexander Szabó, Karol Draxler, Július Barta, Ján Mudroch, Mária Medvecká, Ľudovít Kudlák, Dezider Milly, Orest Dubay, Michal Tillner, Štefan Prukner, a desiatky ďalších. Z českých výtvarných umelcov to boli Max Švabinský,

maliar Dobri Dobrev. Len veľmi ťažko urobiť sumár umelcov, ktorí navštívili, tvorili a čerpali z Hel'py.

Ešte aj dnes individuálne, alebo hromadne navštevujú Hel'pu desiatky umelcov a študentov študujúcich výtvarnú výchovu. Veľa prác významných aj menej významných autorov s motívmi z Hel'py a okolia sa nachádza v galériách a súkromných zbierkach, najviac sa nachádzalo v zbierkach rodiny Lučánskych, na miestnej fare, v rodine Imricha Melka, Júliusa Herchla.

J. Pupiš

Na reprodukciu Š. Polkoráb: Pri lávke, olej na kartóne 74 x 57 cm, okolo r.1936.

Foto : Š. Polkoráb

ak. maliar Jindra, Jaroslav Vodrážka, Radka Mikulová, Vladimír Kovář, Ján Čumperlík a iní. V. Kovář, bol svojimi motívmi z Hel'py na posmrtnej výstave v Prahe 1936 výtvarnými kritikmi zaradený medzi najlepších českých maliarov všetkých čias. Zo zahraničných to bola talianska výtvarníčka Mária Železný – Stolc či bulharský

Akademický maliar Imrich Vysočan

Narodil sa 23.9.1924 v Prievidzi. V roku 1957 navštívil našu obec a maľoval obrazy z nášho prostredia. V marci, apríli r. 1958 mal prvú samostatnú výstavu obrazov v Bratislave. Práve tu prezentuje Hel'pu. O jeho tvorbe sa vyjadruje Ľudmila Peterajová nasledovne:

Zaujala ho Hel'pa (ako už nejedného zo slovenských maliarov). Na otázku prečo si vybral práve Hel'pu, ktorej malebná príroda, rázovitá ľudová architektúra a dnes už preslávený folklór zdajú sa byť v rozpore s racionálnou stručnosťou výrazu doterajšieho satirického kresliara, Vysočan odpovedal, že práve pre tú vzdialenosť dosiaľ mu cudzej oblasti. Na celkom novom teréne chcel vyskúšať nosnosť svojho kresbného výrazu a chcel sa znovu aj rozmaľovať.

Jeho tvorbu z helpianskeho prostredia si môžete pozrieť v obradnej sieni obecného úradu. Obrazy obci venovala jeho dcéra Zuzana Topolská.

Spracovala – Mária Kemková

Bilancia činnosti Združenia dôchodcov v Helpe za rok 2012

V januári 2012 sa uskutočnila výročná členská schôdza, kde sa zhodnotila činnosť klubu za rok 2011 a bol schválený plán práce na rok 2012.

Naši členovia sa aktívne zúčastňovali spoločenského života v obci. Na fašiangy pomáhali pri varení gulášu, šišiek a zúčastnili sa sprievodu masiek a kultúrneho programu.

Pri skrášľovaní nášho námestia v rámci projektu Regenerácia obce odpracovali dva dni pri výsadbe stromčekov.

V máji sme spoločne dôstojne oslávili Deň matiek s programom, ktorý nám pripravili deti zo základnej umeleckej školy a náš spevokol. Všetky ženy dostali kvietok vďaka.

Už tradične by sa Horehronské dni spevu a tanca nezaobíšli bez našich šikovných dôchodcov. Aj naši členovia sa aktívne zapojili do samotných priprav a aj realizácie tohto krásneho podujatia či už varením tradičných jedál alebo prezentácií našich zvykov a tradícií.

V rámci získaného ocenenia Dedina ako klenotnica, sme sa zúčastnili na festivale v Detve, kde sme taktiež reprezentovali našu obec spevom, tancom, hudbou, kuchyňou a remeslami spoločne s ostatnými dobrovoľnými zložkami z našej obce.

S FS Helpan sme sa zúčastnili aj na vystúpení v Babinci, kde sme si pripravili zvykoslovné pásmo Svadba.

Nezabúdali sme ani na náš duchovný život. Zúčastnili sme sa stretnutia Rodiny Nepoškvnenej na starých Horách, hlavnej púti v Levoči ale aj púti seniorov v Levoči. V adventnom stíšení sme navštívili benediktínsky kláštor v Sampore, ktorý bol pre všetkých balzomom pre dušu a duchovnou prípravou na Vianoce.

Leto sme si spríjemnili pobytom na kúpalisku so slanou morskou vodou v Rapovciach a v Strehovej.

Keďže tohto roku naša škola oslavovala 50. výročie vzniku postavenia novej budovy, k oslave sme prispeli i my tak, že sme vyšli 100 vrecúšok, ktoré sme naplnili bylinkami. Bol to darček pre učiteľov, ktorí pôsobili v Helpe. Škola nám na druhej strane umožňuje stretávať sa v školskej telocvični, kde nám rehabilitačná sestra lvetka pomáha rozhýbať staré kosti.

V septembri po letných prácach a vyberačke sme si posedeli pri guláši, kde nechýbal spev v sprievode harmoniky.

RTVS prejavila záujem o naše zvyky a natočila programové bloky do relácií Televíkend a Farmárska revue, ktoré boli odvysielané na sklonku roka 2012.

Výbor ZD pri OÚ Hel'pa

Na zamyslenie

Neboj sa, on Ti nič neurobí...

S touto vetou sa asi stretáva väčšina z nás, keď ide na návštevu k niekomu, kto má doma psov. Nemusím ani zdôrazňovať, že je to aj môj prípad. Od detstva mám rešpekt pred psami, a keď ma pred pár rokmi jeden uhryzol, tento rešpekt sa ešte zdvojnásobil.... Preto ma niekedy táto veta vie doslova rozčúliť, najmä ak celá moja rodina už dávno vie, ako sa psov bojím. Verím, že to nie je len môj prípad.

Viem, že mnohí „psíčkari“ to nechápu, ale kedykoľvek vidím v dedine psa bez majiteľa, tak skenujem očami, ktorý zo spoluobčanov má otvorenú bránu, aby som k nim mohla vojsť. A modlím sa, aby vo dvore nemali ďalšieho psa! Možno že je môj strach úplne iracionálny, možno zbytočne panikárim, možno by mi ten pes naozaj nič neurobil.....možno. Avšak, keď sa k Vám ráno cestou do práce pridajú jeden alebo dvaja „vlčiaci“, nie je Vám všetko jedno. Alebo keď idete v noci domov....

V poslednej dobe sa u nás v dedine začalo potulovať nezvyčajne veľa psov a množstvo spoluobčanov sa obracalo na nás, poslancov alebo na Obecný úrad, aby sa tento problém začal riešiť.

Preto milí spoluobčania, ktorí vlastnité psy, my, ktorí sa ich bojíme alebo pred nimi máme rešpekt, Vás pekne prosíme, ubezpečte sa, aby Vaše psy zostali vo Vašich domovoch a nie sa túlili po uliciach. Neapelujem tu na Vás preto, lebo nemám rada psov, ale všetci vieme, že predísť zbytočnému nešťastiu je oveľa lepšie, ako znášať prípadné následky. Poučme sa z príbehov, ktoré sa odohrali nedávno aj na Slovensku a pokúsme sa riešiť problém s túlavými psami skôr, ako sa by sa niečo podobné mohlo stať aj u nás. MS

Krnačky Hel'pa 2013

V sobotu 19. januára sa konalo v Helpe 2. kolo Slovenského pohára v krnačkách a Veľkej ceny Horehronia. Prvé kolo, 12. januára, sa pre zlé snehové podmienky v Mýte pod Ďumbierom nekonalo. Dobré snehové podmienky a dobré počasie bolo zárukou, že sa podujatie môže uskutočniť na pôvodnej trati so štartom z rigla na Holm vrchu s cieľom v areáli amfiteátra. Na 700 m dlhej trati s prevýšením 80 metrov sa zišlo 25 mužských a 3 ženské posádky. Z výsledkov, **muži**: 1. Martin a Matúš Siman ŠK Hel'pa 1: 00, 5. 2. S. Selecký a J. Reis z Jakuba 1: 02, 33. 3. P. Kučerák a V. Dekrét z Jasienky 1:07, 39. **ženy**: 1. S. Hrončeková a Z. Tkáčiková z Hel'py 1 : 25, 28. 2. S. Romaňáková a L. Beňová Staré Hory 1 : 47, 90. O dobrú náladu sa po pretekoch postarala skupina Haly band, Mužská spevácka skupina z Hel'py a ďalší muzikanti a speváci z Hel'py. Podakovanie patrí hlavnému sponzorovi Vladimírovi Hrončekovi, ale aj ďalším sponzorom, bez ktorých sa podobné podujatia nedajú organizovať. Na podujatie sa prišlo pozrieť okolo 500 divákov. Na fotografii víťazi hlavnej kategórie muži Martin a Matúš Siman. Ďalšie kolo bude na Kordíchoch.

J. Pupiš

Vydarený výstup

Turisti z Hel'py usporiadali v pondelok 31. decembra 2012 už 27. ročník Silvestrovského výstupu na Veľkú Vápenicu / 1691 m.n.m. /, ktorá leží v hlavnom hrebeni Kráľovoohľských Nízkyh Tatier. Podujatie už tradične otvoril čestný predseda KST v Helpe Jozef Pupiš a o priebehu podujatie informoval predseda KST Hel'pa Jozef Filo. Potom sa už turisti z okolia, B. Bystrice, Bratislavy, ale aj z Českej republiky vydali na známou trasu. Počítateľné je, že veľa Helpanov, hlavne

mladých, ktorí žijú mimo Hel'py, prišli stráviť aktívne Silvestra a privítať Nový rok práve domov. Krásne počasie ráno sľubovalo pekný zážitok, teplota na námestí - 8°C na vrchole V. Vápenice -12°C, hoci viditeľnosť na vrchole nebola najlepšia, výkon umocnil pekný turistický zážitok všetkým, ktorí vrchol zdolali. Záver podujatia sa uskutočnil už tradične v údolnej stanici lyžiarskeho vleku v chatke na Dolinkách. O dobrú náladu, pri občerstvení i dobrom čaji, speve a hre na hudob-

Perom našich čitateľov

Stalo sa to v 60-tich rokoch minulého storočia. A bulo to naozaj pravdivé. Vtedy ľudie keď ich pochytila da-jaká choroba, vera neleteli hned' za doktormi ale liečili sa doma a tak po domácky. Pomáhali si susedskými radami a aj moja stará matka, nak s Bohom odpočívajú v pokoji užívali si prášky na záduch – astmatický kašeľ v tom čase povestný a rozšírený Felsol. Keďže v dedine nebula lekár-reň, tak kto išou do mesta, kupoval ho do zásoby pre šitkyh svojich znamych. A tak aj bulo, keď dakomu pochybeu, požíčavali si ho jeden od druhoho. Tieto fajnovy prášky užíval aj náš sused Ďuro, ktorý ale umreu. Jeho žena čak, prášky nevyvrutila ale pekne zaopatřila a keď bulo treba zachraňovala. Nuž aj našej matke sa dostalo kus dielu. Matka prášky spokojne užívali, až prišla jedna noc. O pol noci sa zobudili na šramot pod posteľou. No tak sa vám zľakli a v prvom momente pomysleli na Ďura, no to si prišou po tie prášky, čo sa mu zvýšili. Modlili sa, prosili ho, nak ide het, že oni už nebudu užívať tie jeho prášky. Do rana nezažmurili ani oko.

Keď sa rozbieždilo, tu čosi vychadza z pod posteľe – huňaté, malé čierne, no náš psík Bročko, kotromu bulo pod posteľou teplo a útulne medzi vrbovými prutikmi, kotrie si ňanko tam sušili. Lebo to tak bulo, že chyža bula kuchyňou, obyvačkou, spalňou a aj dielňou na výrobu košíkov. Ešte dlhuo sme si z matky uťahovali, že ona, taký veriaci človek verí tomu, že mrtvi chođa strašiť. No ale aj iná medicína sa u nás využívala na liečeňa. A nebulo to nič druhô ako hnojovka. Lyžička vypitej hnojovky, pomáhala vyliciť zápal. Aj môj bratanec sa tak liečil, ale malo to následky. Do školy prišou doktor robiť zdravotnu prehliadku ale robiť aj osvetu. A nás deti sa pytoval, jak sa doma liečime. My deti nelenivie, sme mu hned' šitko opisali, že hnojovkou. Doktor nás poriadne vysmial. Ale až teraz po rokoch som slyšala v rádiu reláciu, kde povedali, že hnojovka je antibiotikum. No nebuli tí naši otcovia a matere múdri?

/MP/

né nástroje sa postarali J. Bošeľa a V. Hronček. Najmladším účastníkom bol 6-ročný R. Šťavina z Hel'py a najstarší už tradične 85-ročný J. Cimerman z B. Bystrice. Všetci účastníci dostali účastníckie diplomy. Ďalší v poradí 28. ročník bude v utorok 31. decembra 2013. Na fotografii účastníci Ing. J. Latináka na vrchole V. Vápenice.

-jP-

Helpianska matrika za rok 2012 v číslach

	Spolu	Muži	Ženy
Narodení :	16	7	9
Zomrelí :	29	14	15
Prihlásení :	22	10	12
Odhlásení :	33	15	18
Sobáše: 20 v obci aj mimo obce spolu			
Počet obyvateľov k 31.12.2011 bol:	2753		
Počet obyvateľov k 31.12.2012 bol:	2732		
Úbytok obyvateľov za r. 2012 je: 21			

Spoločenská kronika december 2012 a január 2013

Jubilanti

70 rokov

Katarína Oravkinová

75 rokov

Mária Ďuricová

Ján Turčín

Katarína Klimková

Ján Riapoš

Mária Patinová

Ján Šťavina

80 rokov

Vilma Babelová

85 rokov

Pavína Simanová

Mária Hráčková

90 rokov

Mária Ďurajdová

Narodení

Jozef Šulko

Zomrelí

Lukáč Bošeľa 78 r.

Emília Vilimová 80 r.

Anna Harvanová 85 r.

Michal Ginič 79 r.

Pavel Rusnák 58 r.

Jozef Oravkin 28 r.

Prihlásení: 8

Odhlásení: 13

Počet obyvateľov Hel'py k 31. januáru 2013 bol 2726